

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Rostlinná výroba a Cross Compliance

Příprava na kontrolu ÚKZÚZ

Podklady pro školení

Říjen 2013

Asociace
soukromého zemědělství ČR

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Souhrn kontrolních podkladů – hnojení.....	3
3. Závadné látky.....	5
3.1 Ochrana vod a závadné látky	5
3.2 Sklady a závadné látky	5
3.3 Zkouška těsnosti skladů ropných látek	6
3.4 Kontrolní systém skladů ropných látek.....	6
4. Nitrátová směrnice a malá nitrátová směrnice AEO	7
4.1 Období zákazu hnojení.....	7
4.2 Limity k plodinám.....	7
4.3 Limit organického dusíku na podnik	8
4.4 Kapacita skladů pro statková hnojiva	8
4.5 Zákaz pěstování širokořádkových plodin	9
4.6 Nehnojené pásy kolem vod.....	9
4.7 Zákaz hnojení za nepříznivých podmínek	10
4.8 Rovnoměrné hnojení.....	10
4.9 Zákaz hnojení orné půdy nad 10°.....	10
4.10 Sklady statkových hnojiv a ochrana vod	11
5. Souhrn kontrolních podkladů – krmiva	11
6. Kontrola krmivářských podniků.....	12
6.1 Odběr krmiv pouze z registrovaných provozů	12
6.2 Správné a hygienické skladování krmiv	12
6.3 Evidence krmiv	12
6.4 Vedení záznamů o používání POR, biocidů a GMO.....	13
7. Souhrn kontrolních podkladů – kaly.....	13
8. Používání upravených kalů na zemědělské půdě.....	14
8.1 Používání kalů v souladu s Programem použití kalů	14
8.2 Dodržení zákazu použití kalu.....	14
8.3 Dodržení dávky sušiny kalů na 1 ha	14
8.4 Splnění mezních hodnot rizikových látek a prvků.....	14
8.5 Vedení evidence.....	15

1. Úvod

S kontrolní činností dozorových orgánů působících v resortu zemědělství se v průběhu podnikání setkal pravděpodobně každý z Vás. Tento materiál vznikl za jednoduchým účelem:

- **poskytnout přehled, co která dozorová organizace kontroluje a proč,**
- **vytvořit návod, jak se na kontrolu vhodně připravit.**

Příprava materiálů se váže k projektu „Rostlinná výroba a Cross Compliance“. Z toho důvodu se budeme věnovat jen těm dozorovým organizacím, které kontrolují v této oblasti. Pro přehled jsou jimi tyto orgány státní správy:

- Státní zemědělský intervenční fond (SZIF),
- Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP),
- **Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)¹,**
- Státní rostlinolékařská správa (SRS)¹,
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI).

Tento materiál se věnuje kontrolám prováděným ÚKZÚZ. Je velmi pravděpodobné, že od roku 2014 bude tato dozorová organizace sloučena se SRS. Kontrola SRS a ÚKZÚZ by tak měla probíhat dohromady. Pro větší přehlednost jsou ale materiály zpracovány samostatně. ÚKZÚZ má kromě kontrol cross compliance (CC) rovněž svěřenou pravomoc v oblasti kontrol ekologického zemědělství (pro dotace, i jako dozorující orgán nad soukromými kontrolními organizacemi v EZ) a dále kontroluje některé podmínky AEO související s hnojením.

ÚKZÚZ vykonává v rámci CC kontroly požadavků v oblasti:

- **nehnojených 3 m pásů kolem vody** – kontroly se vztahují na všechny žadatele plošných dotací, kteří hnojí v blízkosti vodních toků (GAEC 11),
- **závadných látek** – kontroly se vztahují na všechny žadatele plošných dotací, kteří používají závadné látky (SMR 2, od roku 2014 bude označeno jako GAEC 12),
- **nitratové směrnice** – kontroly se vztahují na všechny žadatele plošných dotací, kteří hospodaří ve zranitelných oblastech dusičnany (SMR 4),
- **malé nitratové směrnice u AEO dotací** – kontroly se vztahují pouze na žadatele o AEO dotace, kteří používají hnojiva (SMR 5a, částečně se kryje s kontrolními body SMR 4, ale není omezeno jen na zranitelné oblasti dusičnany- ZOD),
- **krmiv** – kontroly se vztahují na všechny žadatele plošných dotací, kteří používají či vyrábějí krmiva (SMR 11),
- **používání kalů** – kontroly se vztahují všechny žadatele plošných dotací, kteří používají kaly (SMR 3).

2. Souhrn kontrolních podkladů – hnojení

Na kontrolu ÚKZÚZ v oblasti hnojení si připravte z papírových podkladů podle toho, zda se Vás problematika týká:

- Evidenci hnojení, včetně pastvy (minimálně za poslední 3 roky, žadatelé o AEO dotace k počátku závazku) zpracovanou do předchozího měsíce + faktury za nákup hnojiv pro případ kontroly.

¹ Od 1. 1. 2014 dojde ke sloučení ÚKZÚZ a SRS do jedné kontrolní organizace.

- Schválený havarijní plán.
- Provozní deník (kontroly skladů/složišť závadných látek).
- Potvrzení o zkoušce těsnosti u skladů nafty.

ZÁVADNÉ LÁTKY		Papírový podklad	Skutečnost na místě
CC	Ochrana vod a závadné látky (SMR 2/1)	Havarijní plán, provozní deník	ano
	Sklady a závadné látky (SMR 2/2)	Havarijní plán, provozní deník	ano
	Zkouška těsnosti skladů ropných látek (SMR 2/3)	Potvrzení o zkoušce těsnosti	ne
	Kontrolní systém skladů ropných látek (SMR 2/4)	Havarijní plán, provozní deník	ano

Tabulka 1 – Přehled kontrolních požadavků a podkladů pro kontrolu závadných látek

NITRÁTOVÁ a MALÁ NITRÁTOVÁ SMĚRNICE		Papírový podklad	Skutečnost na místě
CC	Období zákazu hnojení (SMR 4/1, SMR 5a/AEO 1)	Evidence hnojení	ano
	Limity k plodinám (SMR 4/2)	Evidence hnojení	ne
	Limit organického dusíku 170 kg N/ha (SMR 4/3)	Evidence hnojení	ne
	Kapacita skladů pro statková hnojiva (SMR 4/4)	Doklady o velikosti jímek nebo hnojišť, doklady o příjmech a výdajích statkových hnojiv	ano
	Zákaz pěstování širokořádkových plodin (SMR 4/5, SMR 5a/AEO 2)	Evidence hnojení, nepovinně kniha jízd, výkazy práce	ano
	Nehnojené pásy kolem vod (GAEC 11, SMR 4/6, SMR 5a/AEO 3)	ne	ano
	Zákaz hnojení za nepříznivých podmínek (SMR 4/7, SMR 5a/AEO 5)	Evidence hnojení, nepovinně kniha jízd, výkazy práce	ano
	Rovnoměrné hnojení (SMR 5a/AEO 4)	ne	ano
	Zákaz hnojení orné půdy nad 10° (SMR 5a/AEO 6)	Evidence hnojení	ano
	Sklady statkových hnojiv a ochrana vod (SMR 4/8) – od roku 2014	Havarijní plán, provozní deník	ano

Tabulka 2 – Přehled kontrolních požadavků a podkladů pro kontrolu nitratové směrnice

3. Závadné látky

3.1 Ochrana vod a závadné látky

Kontrolní požadavek: Při manipulaci se závadnými látkami musí být zajištěna ochrana povrchových a podzemních vod, blízkého okolí a životního prostředí.

Co je klíčové při kontrole:

- Dejte pozor na úniky závadných látek na farmě i při jejich používání, a snažte se zajistit přiměřená opatření k zamezení jejich úniku. Časté jsou kontroly na udání, kdy závadná látka (např. hnojůvka, močůvka) znečistila obecní rybník nebo místní potok.
- Při použití závadných látek (hnojiv, postřiků) v blízkosti vodních toků předcházejte znečištění dostatečným odstupem aplikační techniky.
- Při uložení tuhých statkových hnojiv na zemědělské půdě dodržujte výběr vhodného místa. Zabraňte přítoku povrchové vody a odtoku hnojůvky – např. vyhloubením záchytných brázd, zakládejte složiště delší stranou po spádnicí.
- Nemyjte traktory a ostatní techniku ve vodních tocích nebo na místech, kde by mohlo dojít k ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod.

Nejčastější chyby:

- Únik hnojůvky po vyhrnutí hnoje ze stáje. Pokud nemá hnojně plato před stájí odtokové kanály do jímky, odvážejte hnůj co nejdříve na polní složiště nebo zpevněné hnojiště.
- Únik hnojůvky z polního složiště. Kontrolujte stav hnojišť především po dlouhotrvajících nebo přívalových deštích. Zabraňte odtoku hnojůvky do vodního toku.
- Viditelný špatný stav jímky nebo nádrže. Může být hodnoceno jako ohrožení povrchových nebo podzemních vod.

3.2 Sklady a závadné látky

Kontrolní požadavek: Závadné látky musí být skladovány tak, aby nedošlo k jejich úniku, popřípadě k jejich nežádoucímu smísení s odpadními nebo srážkovými vodami.

Co je klíčové při kontrole:

- Zásadní je stav skladů závadných látek při kontrole (v tomto bodě se tedy kontrolují stavby typu jímky, pevná hnojiště, silážní a senážní jámy, sklady minerálních olejů, ropných látek, POR, minerálních hnojiv apod.).
- Sklady by měly mít nepropustnou konstrukci (např. betonovou nebo kovovou, bez viditelných spár a prasklin). Dešťová voda nesmí být svedena okapy do skladu.
- Sklady by měly mít zajištěný kontrolní systém (zapuštěné jímky minimálně kontrolní sondu pro zjištění úniku).
- Jednoplášťové nádrže pro uskladnění kapalných minerálních hnojiv (např. na DAM 390) a nádoby s oleji nebo POR by měly být umístěny v záchytných nebo havarijních vanách (tzv. dvojí jištění).
- Kontrola skladů závadných látek musí být provedena minimálně jednou za 6 měsíců. Záznam o kontrole zapište do provozního deníku.

Nejčastější chyby:

- Nevedení provozního deníku.
- Neuložení používaných nádob a kanystrů se závadnou látkou do zachytných van.
- Sklad statkových hnojiv (jímka, pevné hnojiště) nemá kontrolní systém. Kontrolní systémy u skladů statkových hnojiv ÚKZÚZ nekontroluje, nicméně uložit sankci nebo povinnost jeho dobudování může nařídít ČIŽP.

3.3 Zkouška těsnosti skladů ropných látek

Kontrolní požadavek: Nejméně jednou za pět let, pokud není technickou normou nebo výrobcem stanovena lhůta kratší, musí být provedeny zkoušky těsnosti potrubí a nádrží určených pro skladování ropných látek.

Co je klíčové při kontrole:

- Předložení potvrzení o provedení zkoušky těsnosti, ne starší 5 let. Zkoušky těsnosti může provádět pouze odborně způsobilá osoba².
- Pozor! Do 15.7.2011 nebyla povinnost provádět zkoušky těsnosti odborně způsobilou osobou (nebyl seznam způsobilých osob). Tyto zkoušky těsnosti byly prováděny např. pracovníkem podniku a mohou být stále v platnosti.

Nejčastější chyby:

- Nepředložení zkoušky těsnosti nebo předložení neplatné zkoušky těsnosti (starší 5 let).

3.4 Kontrolní systém skladů ropných látek

Kontrolní systém: Pro kontrolu zjišťování úniku skladovaných ropných látek musí být vybudován a provozován odpovídající kontrolní systém.

Co je klíčové při kontrole:

- Existence a funkčnost technického kontrolního systému. Popis technického kontrolního systému u skladů ropných látek by měl být uveden v havarijním plánu.
- Záznamy o kontrole výstupů kontrolního systému prokážete předložením provozního deníku.
- Pozor! U nadzemních nádrží, kde lze vizuálně zkontrolovat celou nádrž, může být za kontrolní systém považováno i senzorické posouzení úniku.

Nejčastější chyby:

- Nevedení provozního deníku.
- Nefunkční kontrolní systém.

² Seznam odborně způsobilých osob je zveřejněn na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí (http://www.mzp.cz/cz/osoby_tesnosti).

4. Nitrátová směrnice a malá nitrátová směrnice AEO

4.1 Období zákazu hnojení

Kontrolní otázka: Byl dodržen zákaz použití dusíkatých hnojivých látek v období zákazu hnojení? (*platí v ZOD a u žadatelů o AEO i mimo ZOD*)

Co je klíčové při kontrole:

- Zjistěte si, v jakém klimatickém regionu³ hospodaříte. Podle toho v návaznosti na pěstovanou plodinu a kategorii hnojiva určíte zákazy hnojení, která se na Vás vztahují.
- Pozor na nevynucené chyby v evidenci hnojení!

Nejčastější chyby:

- Nejčastěji dochází ke zjištění porušení této podmínky na základě záznamu v evidenci hnojení, anebo při kontrolách na udání.
- Dejte pozor na přihnojování ozimých plodin minerálními hnojivy v říjnu. Zákaz hnojení v klimatickém regionu 6-9 je pro některé plodiny již od 1.10.!
- Dejte pozor na vyvážení močůvky brzy na jaře (většinou souvisí s nedostatečnou kapacitou jímek). Od roku 2014 je období zákazu hnojení močůvkou v klimatickém regionu 6-9 od 15. 10. do 28. 2.!

4.2 Limity k plodinám

Kontrolní otázka: Byly při hnojení jednotlivých plodin dodrženy limity stanovené v příloze č. 3 k nařízení vlády č. 262/2012 Sb.? (*platí pouze v ZOD*)

Co je klíčové při kontrole:

- Vědět, jaké limity se vážou k hlavním plodinám, které pěstujete.
- Nezapomeňte, že limity platí na každý pozemek za hospodářský rok (tj. včetně hnojení k plodině před setím). Nezapočítává se hnojení k podpoře rozkladu slámy nebo k meziplodině. Pro výpočet limitu započítáváte pouze:
 - 40 % přívodu celkového dusíku u hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravených kalů,
 - 60 % přívodu celkového dusíku pro hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem,
 - 70 % přívodu celkového dusíku u kejdy prasat a digestátu z bioplynové stanice (příp. jejich tekutých podílů po mechanické separaci).
- Při pěstování plodin ve směsích je limit určen nejvyšším limitem plodiny ve směsi.
- Plodiny, které nemají stanovený limit, se hnojí podle jejich potřeby na konkrétních stanovištích a podle pěstitelských podmínek.

Nejčastější chyby:

- Překročení limitu u plodiny hnojené na podzim statkovými hnojivy. Pokud hnojíte plodinu na podzim hnojem nebo kejdou (ne na slámu) a za vegetace přihnojujete

³ Klimatický region je první číslicí v kódu BPEJ.

vyšším množstvím minerálních hnojiv (např. řepku ozimou), dejte pozor na překročení celkového limitu na daném pozemku.

4.3 Limit organického dusíku na podnik

Kontrolní otázka: Byl dodržen maximální limit 170 kg N/ha/rok v použitých organických, organominerálních a statkových hnojivech v průměru zemědělského podniku? (*platí pouze v ZOD*)

Co je klíčové při kontrole:

- Nepřekročit limit organického dusíku 170 kg na celý podnik. Do tohoto limitu se započítává organický dusík živočišného původu, obsažený nejen ve statkových, organických, příp. organominerálních hnojivech, ale také v upravených kalech používaných na zemědělské půdě. Limit se hodnotí v průměru celého podniku (i v případě, že se podnik nenachází celý v ZOD). Do výpočtu se zahrnují pouze pozemky vhodné k aplikaci uvedených hnojivých látek.
- Limit 170 kg N nemusíte plnit na jednotlivých pozemcích! Zvolte však správně hnojiva, která budete napočítávat. Stručně řečeno se nezahrnuje dusík z minerálních hnojiv. Naopak nezapomeňte připočítat dusík z pastvy!

4.4 Kapacita skladů pro statková hnojiva

Kontrolní otázka: Jsou kapacity skladovacích prostor pro statková hnojiva dostatečné pro potřebu jejich uskladnění? (*platí pouze v ZOD*)

Co je klíčové při kontrole:

- Vědět velikosti nádrží a jímek pro tekutá statková hnojiva (případně velikost hnojiště a hnojůvkové jímky).
- Znat produkci statkových hnojiv, které skladujete. Pokud statkové hnojivo někomu prodáváte nebo bezúplatně převádíte, mějte vždy písemný doklad.
- V ZOD jsou zpřísněny od roku 2014 podmínky minimální velikosti skladovacích kapacit pro tuhá i tekutá statková hnojiva v umělých skladech (tj. stavbách). Sklady musí mít kapacitu na 6měsíční produkci⁴ (s výjimkou hnojůvky⁵). Šestiměsíční kapacitu nemusíte mít, pokud máte možnost uložit tuhá statková hnojiva na zemědělskou půdu. Tyto podmínky se vztahují i na podniky spadající do ZOD pouze částečně! V případě provozů, které jsou geograficky jednoznačně oddělené (např. středisko v Plzni a středisko v Liberci) lze ale ke každému provozu přistupovat samostatně.
- Pokud máte produkci statkových hnojiv zjištěnou vlastním měřením nebo vážením (např. podle počtu fekálních vozů za rok), nemusíte počítat produkci podle přepočtových koeficientů uvedených ve vyhlášce č. 274/1998 Sb.
- Do celkové velikosti skladovacích kapacit lze započítat také nepoužívané nebo záložní sklady (jímky). V tomto případě by tyto sklady (jímky) měly odpovídat technickým

⁴ Kapacitu skladu lze snížit až na dvouměsíční produkci, pokud jsou statková hnojiva uváděna do oběhu, jsou z nich vyráběna organická hnojiva nebo bioplyn, nebo jsou likvidována jako odpad.

⁵ U hnojůvkových jímek musí být v ZOD od roku 2014 kapacita na 3měsíční produkci v klimatickém regionu 0-5 a 4,5měsíční produkci v klimatickém regionu 6-9.

parametrům a požadavkům na ochranu vod, jako jímky používané, tj. měly by mít kontrolní systém a zkoušky těsnosti.

Nejčastější chyby:

- Započítání technologických vod do produkce statkových hnojiv. Pokud odpadní vody z mléčnic a čekáren na dojení odtékají do samostatné jímky, jedná se o tzv. technologické vody, které nejsou statkovými hnojivy.

4.5 Zákaz pěstování širokořádkových plodin

Kontrolní otázka: Byl dodržen zákaz pěstování erozně nebezpečných plodin (kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója, slunečnice a čirok) na pozemcích se sklonitostí převyšující 7°, jejichž jakákoliv část se nachází ve vzdálenosti menší než 25 m od útvaru povrchových vod? *(platí v ZOD a u žadatelů o AEO i mimo ZOD)*

Co je klíčové při kontrole:

- Na pozemcích se sklonitostí nad 7° a ve vzdálenosti do 25 m od vody nepěstovat kukuřici, brambory, řepu, bob setý, sóju, slunečnici a čirok. To však neplatí na svazích upravených terasováním. Pozor! V evidenci hnojení nesmí být na těchto pozemcích záznam hnojení k uvedeným plodinám.
- V případě, že obhospodařujete PB v blízkosti vody a na části vzdálenější od vody chcete pěstovat erozně nebezpečné plodiny, můžete tento PB agrotechnicky rozdělit na dva pozemky. Pozemek s erozně nebezpečnou plodinou však musí být vzdálen od vody více než 25 m.

4.6 Nehnojené pásy kolem vod

Kontrolní otázka: Jsou v blízkosti povrchových vod udržovány ochranné nehnojené pásy v šířce 3 m od břehové čáry? *(platí v ZOD a pro všechny žadatele o plošné dotace)*

Co je klíčové při kontrole:

- Zjistěte si místo břehové čáry (čára určená hladinou vody, která stačí protékat mezi břehy). Většina pozemků nezačíná přímo na břehové čáře.
- Kontrola probíhá v terénu. V pásu 3 m od břehové čáry se nesmí vyskytovat žádná hnojiva.
- Zákaz se nevztahuje na sklíditelné rostlinné zbytky a pastvu zvířat. Při pastvě je však vhodné zamezit vstupu zvířat do koryta vodního toku ohradníky, aby nedošlo k poškození koryta vodního toku (pokud není zpevněný přístup do vody).
- Plochu 3 m pásma nemusíte odčítat z plochy hnojeného pozemku v evidenci hnojení.

Nejčastější chyby:

- Špatný odstup aplikační techniky na pozemcích přímo přiléhajících k vodě (měl by být takový, aby hnojiva nepadala do ochranného pásma).

4.7 Zákaz hnojení za nepříznivých podmínek

Kontrolní otázka: Byl na zemědělských pozemcích dodržen zákaz používání dusíkatých hnojivých látek v případě nepříznivých půdních podmínek definovaných v zákoně o hnojivech? (*platí pro všechny zemědělce*)

Co je klíčové při kontrole:

- Hnojiva nesmíte aplikovat na zemědělskou půdu⁶, která je:
 - zaplavená,
 - přesycená vodou,
 - pokrytá vrstvou sněhu vyšší než 5 cm, nebo
 - promrzlá tak, že povrch půdy do hloubky 5 cm přes den nerozmrzá.
- Tento požadavek neplatí při hnojení rostlinnými zbytky (sláma) a při pastvě zvířat.

Nejčastější chyby:

- Nejčastěji dochází ke zjištění porušení této podmínky při kontrolách na udání. Typicky močůvka/kejda hnojená v zimě na sněh nebo zamrzlou půdu.

4.8 Rovnoměrné hnojení

Kontrolní otázka: Je při hnojení zajištěno rovnoměrné pokrytí pozemku? (*platí pro všechny zemědělce*)

Co je klíčové při kontrole:

- Při hnojení je nutné dodržet rovnoměrnou aplikaci.
- Porušením není aplikace hnojiva pouze na část pozemku (např. aplikace hnoje pouze na části pozemku, kde budou v příštím roce brambory).

Nejčastější chyby:

- Špatně nastavené rozmetadlo hnoje.
- Existence lagun po aplikaci tekutých statkových hnojiv. Typicky při „vylévání“ tekutých statkových hnojiv v zimě na okraje pozemků v době, kdy jsou přeplněné jímky.

4.9 Zákaz hnojení orné půdy nad 10°

Kontrolní otázka: Byl dodržen zákaz použití dusíkatých hnojivých látek na orné půdě se svažítostí nad 10°? (*platí v ZOD a pro žadatele AEO mimo ZOD*)

Co je klíčové při kontrole:

- Na pozemcích s ornou půdou se svažítostí převyšující 10° se nesmí vyskytovat žádná hnojiva. Na těchto pozemcích nesmí být ani záznam aplikace v evidenci hnojení.
- Výjimka platí pro hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem (hnůj, kompost), zapravená do půdy do 24 hodin po jejich použití.
- Zákaz se nevztahuje na ponechané sklíditelné rostlinné zbytky.

⁶ § 9 odst. 2 písm. d) zákona o hnojivech

4.10 Sklady statkových hnojiv a ochrana vod

Kontrolní otázka: Splňují sklady statkových hnojiv kvalitativní požadavky z hlediska ochrany vod? (platí pro všechny zemědělce)

Co je klíčové při kontrole:

- Sklady pro statková hnojiva musí být v dobrém provozně technickém stavu.
- Sklady by měly mít nepropustnou konstrukci (např. betonovou nebo kovovou, bez viditelných spár a prasklin). Dešťová voda nesmí být svedena okapy do skladu.
- Sklady by měly mít zajištěný kontrolní systém (zapuštěné jímky minimálně kontrolní sondu pro zjištění úniku). Jejich kontrola a kontrola výstupů z kontrolních systémů musí být provedena minimálně jednou za 6 měsíců. Záznam o kontrole zapište do provozního deníku.

Nejčastější chyby:

- Pozor na viditelné úniky tekutých statkových hnojiv nebo viditelný špatný stav jímky nebo nádrže.
- Sklad statkových hnojiv (jímka, pevné hnojiště) nemá kontrolní systém. Kontrolní systémy u skladů statkových hnojiv ÚKZÚZ nekontroluje, nicméně uložit sankci nebo povinnost jeho dobudování může nařídít ČIŽP.

5. Souhrn kontrolních podkladů – krmiva

Na kontrolu ÚKZÚZ v oblasti krmiv si připravte z papírových podkladů podle toho, zda se Vás problematika týká:

- Evidenci krmiv (minimálně za poslední 1 rok), zpracovanou do předchozího měsíce + faktury za nákup krmiv pro případ kontroly.
- Záznamy o deratizaci/dezinfekci skladů krmiv + doklady o nákupu biocidů.
- Doklady o nákupu GMO osiv.
- Evidenci použití POR (zkoumá se použití POR vzhledem k nadlimitnímu obsahu pesticidů v krmivech, záznamy použití POR proti skladištním škůdcům).

KRMIVA		Papírový podklad	Skutečnost na místě
CC	Odběr krmiv pouze z registrovaných provozů (SMR 11/8)	Doklady o nákupu krmiva	ne
	Hygienické skladování krmiv (SMR 11/9)	Doklady o deratizaci, doklady o nákupu desinfekčních prostředků	ano
	Evidenze krmiv (SMR 11/10)	Evidenze krmiv, faktury, doklady z účetnictví	ne
	Záznamy o používání POR, biocidů a GMO (SMR 11/11)	Evidenze používání POR, doklady o nákupu biocidů, GMO osiv	ne

Tabulka 3 – Přehled kontrolních požadavků a podkladů pro kontrolu krmiv

6. Kontrola krmivářských podniků

6.1 Odběr krmiv pouze z registrovaných provozů

Kontrolní otázka: Jsou krmiva odebírána jen z provozů, které jsou registrovány?

Co je klíčové při kontrole:

- Pokud zemědělský podnik vyrábí krmiva pro vlastní potřebu, musí být registrovaný jako krmivářský podnik. Registrace se provádí podáním formuláře na ÚKZÚZ (www.ukzuz.cz).
- Veškerá nakupovaná krmiva musí pocházet z registrovaných provozů.

Nejčastější chyby:

- Farmář s chovem zvířat není zaregistrovaný jako výrobce krmiva. Lze ověřit na stránkách ÚKZÚZ (<http://eu183.ukzuz.cz>).
- Nákup krmiv od neregistrovaných provozů (např. seno/senáž od souseda).

6.2 Správné a hygienické skladování krmiv

Kontrolní otázka: Jsou krmiva skladována odděleně od chemických látek, odpadů a dalších nebezpečných a zakázaných látek, medikovaných krmiv, doplňkových a jiných krmiv tak, aby bylo také při jejich distribuci a manipulaci zabráněno kontaminaci či zkrmení zvířatům, kterým není krmivo určeno a sklady krmiv jsou udržovány čisté a suché a v případě potřeby jsou přijata vhodná opatření k hubení škůdců?

Co je klíčové při kontrole:

- Při kontrole je zásadní vizuální stav skladu, tj. krmiva označena a skladována odděleně od jiných krmiv a dalších látek.
- Sklad musí být udržován v čistotě.

Nejčastější chyby:

- Společné skladování krmiv pro skot a prasata. Důsledně dodržujete oddělené skladování krmiv s obsahem živočišných bílkovin pro nepřezvýkavce a krmiv pro přežvýkavce.
- Umístění zemědělské techniky nebo chemikálií ve skladu, kde jsou uskladněna krmiva.
- Špatně uložená siláž nebo seno (zaplísnění krmiva).

6.3 Evidence krmiv

Kontrolní otázka: Jsou vedeny záznamy o zdroji a množství krmiva a jeho spotřebě tak, aby byl zachován princip dohledatelnosti použitého krmiva?

Co je klíčové při kontrole:

- Předložení údajů o nákupu, výrobě, spotřebě a prodeji krmiv včetně jejich množství tak, aby bylo jasné, odkud pochází každá složka krmiva, kterým skupinám zvířat bylo krmivo zkrmeno nebo kterému odběrateli bylo dodáno.

Nejčastější chyby:

- Nepředložení základní evidence krmiv.

6.4 Vedení záznamů o používání POR, biocidů a GMO

Kontrolní otázka: Jsou vedeny záznamy o každém použití přípravků na ochranu rostlin, biocidních produktů, geneticky modifikovaného osiva a zohledňovány výsledky analýz vzorků krmiv zaměřených na bezpečnost krmiva?

Co je klíčové při kontrole:

- Předložení evidencí o spotřebě POR, biocidů a GMO osiva.

Nejčastější chyby:

- Nesoulad mezi nákupem a spotřebou biocidních přípravků nebo POR.

7. Souhrn kontrolních podkladů – kaly

Na kontrolu ÚKZÚZ v oblasti kalů si připravte z papírových podkladů:

- Program použití upravených kalů na zemědělské půdě.
- Evidenční list kalu.

KALY		Papírový podklad	Skutečnost na místě
CC	Používání kalů v souladu s Programem použití kalů (SMR 3/1)	Program použití upravených kalů na zemědělské půdě	ano
	Dodržení zákazu použití kalu (SMR 3/2)	Evidence hnojení	ano
	Dodržení dávky sušiny kalů na 1 ha (SMR 3/3)	Evidence hnojení, dodací listy, evidenční list kalu	ano
	Splnění mezních hodnot rizikových látek a prvků v kalu (SMR 3/4)	Evidenční list kalu	ne
	Vedení evidence o upravených kalech (SMR 3/5)	Evidence hnojení	ano

Tabulka 4 – Přehled kontrolních požadavků a podkladů pro kontrolu kalů

8. Používání upravených kalů na zemědělské půdě

8.1 Používání kalů v souladu s Programem použití kalů

Kontrolní otázka: Bylo používání kalů podloženo zpracovaným Programem použití upravených kalů na zemědělské půdě?

Co je klíčové při kontrole:

- Při nákupu upraveného kalu (před aplikací) vám musí prodejce nebo původce kalu předat Program použití upravených kalů na zemědělské půdě, včetně Evidenčního listu kalu. Program musí obsahovat zejména pozemky určené k použití kalu, zařazení kalu do osevního postupu a plán odběru vzorků kalu a půdy. Evidenční list obsahuje mimo jiné vyhodnocení kalů z hlediska obsahu živin, rizikových prvků a rizikových látek a mikrobiologických ukazatelů.

8.2 Dodržení zákazu použití kalu

Kontrolní otázka: Byl dodržen zákaz použití kalu?

Co je klíčové při kontrole:

Upravený kal nesmíte použít:

- v CHKO, OPVZ, na půdách s hodnotou pH pod 5,6, na zamokřených a zaplavovaných půdách,
- pokud je překročen obsah rizikových látek v půdě a kaly nesplňují mikrobiologická kritéria,
- na travních porostech na orné půdě a TTP v průběhu vegetace, až do poslední seče,
- v intenzivních ovocných sadech,
- na orné půdě při pěstování zeleniny (v daném roce i v předchozím roce) a v průběhu pěstování plodin na krmění (kukuřice, pícniny, řepa s využitím chrástu pro krmění).

Výše uvedenému omezení musí odpovídat záznamy v evidenci hnojení.

8.3 Dodržení dávky sušiny kalů na 1 ha

Kontrolní otázka: Byla dodržena dávka sušiny na 1 ha?

Co je klíčové při kontrole:

- Množství upraveného kalu nesmí překročit 5 t sušiny/ha/3 roky. Množství použitého kalu lze zvýšit na 10 t sušiny/1 ha/5 let pokud množství rizikových prvků nedosahuje polovinu povoleného množství a dávka dusíku v kalech nepřekročí 70 % celkového dusíku pro hnojenou plodinu.
- Do evidence hnojení se uvádí celkové množství použitého kalu a obsah živin v použitém kalu. Přepočet na množství aplikované sušiny se provádí dle obsahu sušiny uvedenému v Evidenčním listu kalu.

8.4 Splnění mezních hodnot rizikových látek a prvků

Kontrolní otázka: Byly na zemědělské půdě použity upravené kaly splňující mezní hodnoty obsahu rizikových látek a rizikových prvků?

Co je klíčové při kontrole:

- Obsah rizikových prvků a rizikových látek je uveden v Evidenčním listu kalu. Jejich obsah nesmí dosahovat limitních hodnot uvedených ve vyhlášce č. 382/2001 Sb.

8.5 Vedení evidence

Kontrolní otázka: Je soustavně a řádně vedena evidence o upravených kalech použitých na zemědělské půdě?

Co je klíčové při kontrole:

- Vést kalovou evidenci v rámci evidence hnojiv. Záznamy o použití kalu musí být v evidenci provedeny do 1 měsíce od použití kalu.
- Minimálně 14 dní před použitím upraveného kalu na zemědělské půdě musíte poslat na ÚKZÚZ Hlášení o používání upravených kalů.